

Bugarska poljoprivreda može oživjeti tekstilnu industriju

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 17.05.2020 Брой: 5/2020

Svi već možemo vidjeti da nije daleko dan kada ćemo svjedočiti velikoj reindustrijalizaciji na globalnoj razini, jednom od učinaka i lekcija epidemiološke katastrofe uzrokovane Covid-19. Ova široka transformacija nesumnjivo će utjecati i na tekstilnu industriju. Dopustite mi da podsjetim: prije mnogo godina Europa je decentralizirala velik dio svoje tekstilne (i odjevne) industrije i prenijela je na azijski kontinent. Tijekom tranzicijskog razdoblja Bugarska je postupila još radikalnije. Prekinula je svoj u svakom pogledu jedinstven ovčarstvom kao izvorom vune, s proizvodnjom vlaknastih kultura, kao i sa svojom tekstilnom industrijom.

Postoji dovoljno naznaka da će Europa revidirati svoju prijašnju odluku. Jer nedostaci i nesavršenosti ovog projekta otkriveni su u punoj snazi tijekom pandemije. Put opskrbe s Istoka pokazao se pretjerano dugim i

nesigurnim. Ključna točka koja nas se tiče je: Hoće li Bugarska iskoristiti ovu perspektivu, ovaj horizont, hoće li napraviti proaktivan potez? Hoće li privući strani investicijski interes? Da bismo odgovorili na ova pitanja, prije svega ciljevi moraju biti strukturirani, i brzim tempom mora se odabrati poslovni model zajedno s opcijama za njegovo financiranje. Postoje dvije opcije. **Prva:** da Bugarska formira dovoljno značajne sirovinske resurse – vunu, pamuk, svilu, lan, konoplju – i da ih trguje na inozemnom tržištu. **Druga:** da se sirovina iskoristi u zemlji u obliku tkanina i odjeće, pri čemu je i krajnji proizvod orijentiran na izvoz.

Kao što je poznato, u nedavnoj prošlosti bugarska poljoprivreda proizvodila je dovoljno visokokvalitetne sirovine za dobro razvijenu domaću tekstilnu industriju. Ovčarstvo je bilo ponos, autoritet i lice našeg stočarskog sektora. Institut za stočarstvo u Kostinbrodu, Institut za planinsku poljoprivredu i stočarstvo u Trojanu, Poljoprivredni institut u Karnobatu i Veterinarsko sveučilište u Stroj Zagori detaljno su modelirali njegov profil i viziju – uzgoj, tehnologije držanja, veterinarske usluge...

Nastavimo s vlaknastim kulturama. Proizvodnja pamuka nije bila neka egzotična hirovita, već konceptualna strategija, uspješna po mnogim pokazateljima. Istraživački institut za pamuk i tvrdu pšenicu u Chirpanu pružio je znanstvenu potporu ovoj važnoj proizvodnji. Lan, konoplja i svilarstvo bili su stvarna pojava u bugarskoj ratarskoj proizvodnji i, u tom svojstvu, sudjelovali su u resursnom mješavini naše tekstilne industrije, koja je za svoje vrijeme bila na dovoljno visokoj tehničkoj razini. Na primjer: tekstilni kombinatori u Gabrovu, Slivenu, Sofiji i mnogim drugim mjestima.

Malo tko će reći da ovi vrhunci iz nedavne prošlosti nikako neće izazvati nježnost i nostalgiju u vladajućim krugovima. A to je sasvim prirodno, jer se događaji ne mogu ponoviti! Analogije, usporedbe i sjećanja u današnjem političkom i poslovnom okruženju nemaju kapitalnu vrijednost; ne mogu motivirati i stimulirati interes.

Ponovno pokretanje proizvodnje sirovina i finalnih tekstilnih proizvoda nesumnjivo je složeno pitanje. Ako se današnji vladajući tim odluči da se Bugarska može pridružiti velikom poslu kakav tekstilna industrija zapravo jest na europskoj razini, morat će nužno prilagoditi dio modela trenutne poljoprivredne proizvodnje. To podrazumijeva smanjenje očite neravnoteže i disproporcije između proizvodnje žitarica i ostalih podsektora. Po svoj prilici bit će potrebno pronaći investicijske partnere za obnovu tehnološkog kapaciteta tekstilnih poduzeća. Potrebne će biti financijske linije za revitalizaciju ovčarstva i proizvodnje preostalih sirovina. Drugim riječima: osim novca, bit će potrebni profesionalni kapaciteti, stručnost i kompetencije. To jest – nova dinamika, projektirana razumom, intelektom i predviđanjem.

Ne manjka analitičara koji tvrde da je izazov – oživjeti tekstilni posao u novi život uz pomoć poljoprivrede – velika prilika za naše gospodarstvo. Europsko tržište je "gladno" kvalitetnog tekstila. Stabilnost, intenzitet i

održivost ovog strateškog industrijskog segmenta od vrlo su visoke vrijednosti – sposoban je generirati visoku profitnu maržu i stvoriti nova radna mjesta. Prava alternativa za povratak dijela bugarskih radnika migranata koji беру jagode diljem Europe!

Ne zaboravimo: poljoprivreda je robustan i jak sustav. Važna prednost koju treba ispravno protumačiti i mudro i racionalno iskoristiti!